

ФОНДАЦИЯ "ЗЕМЯТА -
ИЗТОЧНИК НА ДОХОДИ"

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION
Фондация Америка за България

ЗНАЧЕНИЕ НА ДРЕБНИТЕ И СРЕДНИ ЗАМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА

Иван Пенев

КРЪГЛА МАСА

Развитие на дребните земеделски стопанства – възможности и перспективи

АГРА-2012

Project: "Roma Income Generation and Integration"

ПОЗНАВАМЕ ЛИ ДРЕБНИТЕ
ЗЕМЕДЕЛСКИ
ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ТЕХНИТЕ
ПРОБЛЕМИ?

ДРЕБНИ И СРЕДНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ

ПОЛЗИ ОТ ДРЕБНИТЕ И СРЕДНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА

- **Производство на стоки**
Използване на специфични условия (микроклимат, почви, и др.)
Хуманни условия за животните
- **Производство на услуги**
Условия за агротуризм
Запазване на традициите
- **Доходи в селските райони**
Диверсифициране на доходите
Буфер срещу бедността
- **Създаване на обществени стоки**
Запазване на биоразнообразието
Запазване и създаване на красиви гледки

ВИДОВЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ

- Зеленчукопроизводство
- Трайни насаждения
- Животновъдство
- Смесени ферми
- Други отрасли -пчеларство,
нетрадиционни култури

КРИТЕРИЙ

- ФИЗИЧЕСКИ РАЗМЕР
Използвана земеделска площ
- ИКОНОМИЧЕСКИ РАЗМЕР
Икономически единици
0-4 Малки
- ПАЗАРНА ОРИЕНТАЦИЯ
Полу-пазарни: По малко от 50% от
продукцията се продава на пазара

КАКВО Е ВАЖНО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДРЕБНИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ?

ДВЕ ИЗМЕРЕНИЯ

- ИНТЕРЕС НА ОБЩЕСТВОТО

Каква продукция изкарват на пазара?

- ИНТЕРЕС НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ
ПРОИЗВОДИТЕЛИ

Какви доходи осигурява земеделското производство?

ВИДОВЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА

РОЛЯТА ЗА ДОХОДА НА СЕМЕЙСТВОТО

- **Земеделieto единствен източник на доходи**
Цялото семейство работи земеделие. В някои случаи работят и роднини
- **Земеделieto основен източник на доходи**
Занимават се със земеделие, но ако излезе изгодно предложение вземат и друга работа. При криза се занимават основно със земеделие.
- **Земеделieto допълнителен източник на доходи**
Имат работа в други отрасли, но се занимават и със земеделие. При криза си осигуряват храната.

ВИДОВЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА

Продажби

- **Пазарни стопанства**

Почти цялата продукция се продава на пазара

- **Полупазарни стопанства**

Част от продукцията се продава на пазара, част се използва за собствена консумация

- **Непазарни се стопанства**

Основната част от продукцията се използва за собствена консумация, а останалата част се продава на пазара

ПРОБЛЕМИ

- КАК ДА РАЗБЕРЕМ КАКВА ЧАСТ ОТ ПРОДУКЦИЯТА СЕ РЕАЛИЗИРА НА ПАЗАРА?
- КАК ДА РАЗБЕРЕМ КАКВА Е РОЛЯТА НА ДОХОДА ОТ ЗЕМЕДЕЛИЕ ЗА СЕМЕЙСТВОТО?

ДАНИИ

2005			2007		
100% пазарно ориентирана продукция	Брой стопанства, които консумират по-малко от 50% от стойността на селскостопанската им продукция	Брой стопанства, които консумират повече от 50% от стойността на селскостопанската им продукция	100% пазарно ориентирана продукция	Брой стопанства, които консумират по-малко от 50% от стойността на селскостопанската им продукция	Брой стопанства, които консумират повече от 50% от стойността на селскостопанската им продукция
3,60%	27,60%	68,80%	3,30%	26,90%	69,80%

Източник: Мишев, П. и други. СЪСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПОЛУПАЗАРНИТЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА В БЪЛГАРИЯ^[1]

ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА И ИДЕНТИФИКАЦИЯ

РОЛЯТА ЗА ДОХОДА НА СЕМЕЙСТВОТО

ПРОДАЖБИ НА ПАЗАРА

Пазарни
стопанства

Полупазарни
стопанства

Непазарни

100%

0%

Земеделието
единствен източник
на доходи

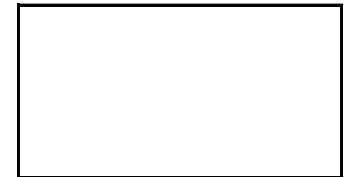

Земеделието основен
източник на доходи

Земеделието
допълнителен
източник на доходи

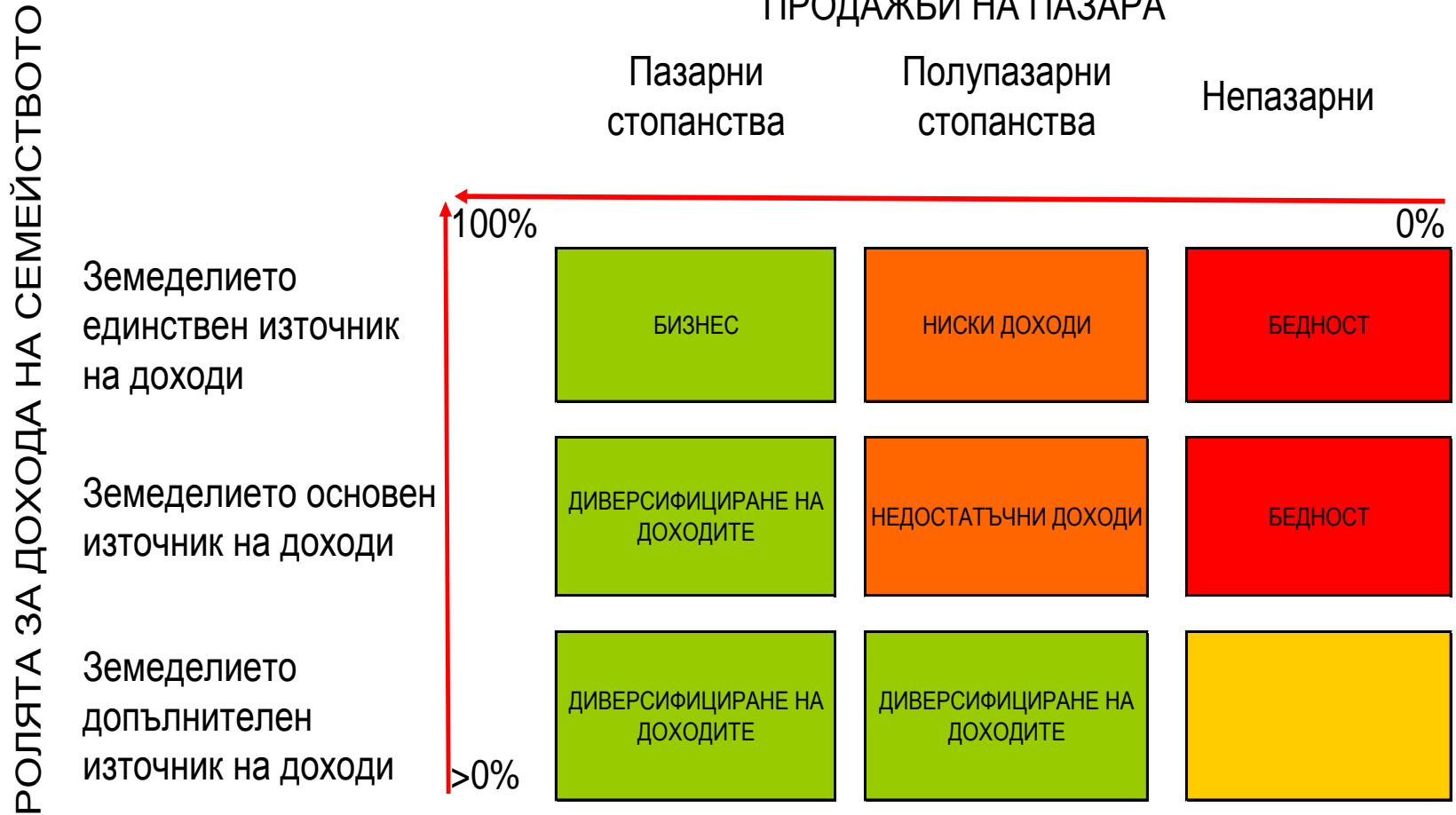
>0%

На къде да бъдат насочвани
дребните земеделски
производители?

Трябва ли всички дребни
земеделски производители да
продават цялата продукция на
пазара?

ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА И ПРОБЛЕМИ

ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА И ТИПОВЕ ПОЛИТИКИ

РОЛЯТА ЗА ДОХОДА НА СЕМЕЙСТВОТО

ПРОДАЖБИ НА ПАЗАРА

Пазарни
стопанства

Полупазарни
стопанства

Непазарни

100%

0%

Земеделието
единствен източник
на доходи

АГРАРНА ПОЛИТИКА

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА
АГРАРНА ПОЛИТИКА

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

Земеделието основен
източник на доходи

АГРАРНА ПОЛИТИКА

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА
АГРАРНА ПОЛИТИКА

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

Земеделието
допълнителен
източник на доходи

>0%

ИКОНОМИЧЕСКА
ПОЛИТИКА

ИКОНОМИЧЕСКА
ПОЛИТИКА

ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА И ПОСОКА НА ДЕЙСТВИЕ НА ИНСТРУМЕНТИТЕ

РОЛЯТА ЗА ДОХОДА НА СЕМЕЙСТВОТО

ПРОДАЖБИ НА ПАЗАРА

Пазарни стопанства

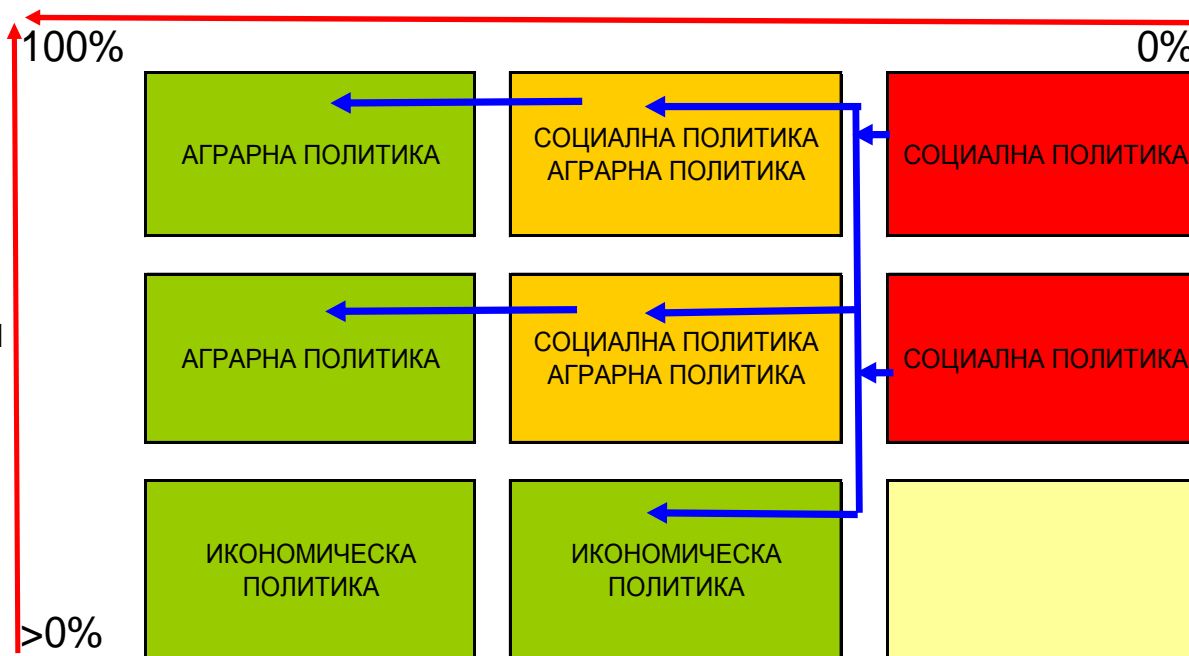
Полупазарни стопанства

Непазарни

Земеделieto единствен източник на доходи

Земеделieto основен източник на доходи

Земеделieto допълнителен източник на доходи

ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ЕДИНИЦИ

- ФИНАНСОВА
- ИКОНОМИЧЕСКА
- СОЦИАЛНА

КОЛЕКТИВНИ ДЕЙСТВИЯ

- Министерството на земеделието –
Инструменти на аграрна политика
- Министерското на труда и социалната
политика – Инструменти на социалната
политика
- Министерство на финансите
- Общини

СТРУКТУРА НА СТОПАНСТВАТА

- ГОЛЕМИ ???
- СРЕДНИ ???
- ДРЕБНИ ???

ЕДНАКВИ ИКОНОМИЧЕСКИ
УСЛОВИЯ

ПАЗАРЪТ БИ ПОМОГНАЛ ДА
СЕ ОПРЕДЕЛИ СТРУКТУРАТА
НА ОТРАСЪЛА